

PÅ GÅNG INOM AVFALLSOMRÅDET
2025-03-17

På gång inom avfallsområdet mars 2025

Två gånger om året sammanställer Naturvårdsverket vad som är på gång inom avfallsområdet. Denna lista sammanställdes i mars 2025.

Innehåll

Nyhetsbrevet Hållbart	4
EU OCH INTERNATIONELLT	5
EU:s nya batteriförordning.....	5
Revidering av EU:s avfallsdirektiv	5
Ny EU-förordning om förpackningar och förpackningsavfall	6
BREF och BAT-slutsatser för deponier	7
Revidering av direktivet för uttjänta fordon (End-of-Life Vehicles, ELV).....	7
EU:s förordning om ekodesign för hållbara produkter (ESPR).....	8
EU:s förordning gällande gränsöverskridande avfallstransporter	9
EU-gemensamma kriterier för när avfall upphör att vara avfall (End of Waste).....	11
Plast	11
Textil.....	11
Mineralfraktioner av bygg- och rivningsavfall.....	12
EU:s förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet.....	12
EU:s förordning om fluorerade växthusgaser	13
Internationellt plastarbete	14
Avgift på plastförpackningar som inte materialåtervinns	14
Baselkonventionen	15
EU:s miljövetryck – Product/Organisation Environmental Footprint (PEF/OEF).....	16
Europeiska miljöbyråns arbete med Cirkulär ekonomi och materialanvändning	16
Rapportering om återanvändning till EU-kommissionen	17
Kritiska råmaterialakten (Critical Raw Materials Act, CRMA).....	18
FN:s internationella resurspanel (IRP).....	18
Naturvårdsverkets samarbete med Ukraina på avfallsområdet.....	19
PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG	20
Regeringsuppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet	20
NYLIGEN REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG	22
Förslag på författningsändringar för att genomföra EU:s reviderade F-gasförordning och ozonförordning.....	22
Regeringsuppdrag rätt plast på rätt plats	23
Regeringsuppdrag om beräkning av kostnader för att transportera bort och behandla avfall från engångsplast.....	23

FÖRORDNINGAR; FÖRESKRIFTER OCH VÄGLEDNING (PÅGÅENDE OCH NYLIGEN AVSLUTAT)	24
Ny förordning om producentansvar för däck.....	24
Ny förordning om producentansvar för fiskeredskap.....	24
Föreskrifter om fastställande av produktavgiftens storlek	25
Föreskrifter om avgifter för kommuners kostnader för insamling av fiskeredskap	25
Översyn av föreskrifterna (2004:4) om organiskt avfall och brännbart avfall	26
Vägledning om engångsplast	26
Ny nationell avfallsplan och avfallsförebyggande programmet	27
Vägledning om bygg- och rivningsavfall	28
Vägledning om krav på separat utsortering av textilavfall	28
ÖVRIGT	30
Aktuell avfallsstatistik	30
Nationell skräpmätning	31
Dialog för en hållbar textil värdekedja	31
Nationell plastsamordning	32
Forskningsmedel om avloppsvatten och övergödning	32
RE:Source - strategiskt innovationsprogram (SIP)	33

Nyhetsbrevet Hållbart

Hållbart är ett nyhetsbrev med aktuella reportage, information och statistik om cirkulära flöden och avfallsförebyggande åtgärder. Nyhetsbrevet kommer ut fyra gånger per år. Du som vill få Hållbart direkt till din e-postadress kan bli prenumerant kostnadsfritt. [Här](#) kan du anmäla dig för en prenumeration.

Genom att prenumerera på Nyhetsbrevet Hållbart får du också en notis och en länk till Naturvårdsverkets "På gång inom avfallsområdet" som uppdateras två gånger per år.

Kontaktperson: Kristina von Rein

EU OCH INTERNATIONELLT

EU:s nya batteriförordning

EU:s nya batteriförordning blev gällande den 18 februari 2024. Många krav och mål har börjat eller kommer att börja gälla senare. Den 18 augusti i år blir avfallsdelen och de nya kraven för producentansvar gällande. Parallellt har regeringen föreslagit ändringar på nationell nivå som dock ännu inte beslutats. En viktig förändring är att alla producenter måste antingen utse en godkänd producentansvarsorganisation eller själva bli godkända att uppfylla kraven för producentansvar. Ansökningar ska skickas till behörig myndighet, som regeringen föreslår ska bli Naturvårdsverket. Men inga ansökningar kan handläggas förrän de nationella reglerna är beslutade. Utöver avfallsdelen blir även bestämmelser för det som heter tillbörlig aktsamhet (due diligence) gällande den 18 augusti i år, och berörda aktörer behöver till dess bli tredjepartsgranskade. Batteriförordningen är mycket omfattande och täcker batteriets hela livscykel, från produktion till användning och avfallshantering. Alla berörda aktörer uppmuntras att bekanta sig närmare med batteriförordningen.

Länkar till mer information:

[Batteriförordningen](#)

[Information på Naturvårdsverkets hemsida](#)

Kontaktperson: Jakob Rindegren

Revidering av EU:s avfallsdirektiv

I juli 2023 publicerade EU-kommissionen ett avgränsat förslag på revidering av nuvarande avfallsdirektiv med fokus på två resursintensiva avfallsströmmar: livsmedels- och textilavfall. Syftet med förslaget är att minska miljö- och klimatpåverkan. Hanteringen av dessa avfall ska förbättras genom att i första hand förebygga att avfall uppkommer och om avfall ändå uppkommer att det förbereds för återanvändning och först i tredje hand materialåtervinns.

Kommissionen föreslår att ett utökat producentansvar införs för att minska miljö-, hälso- och klimatpåverkan från den resursintensiva textilsektorn. Förslaget bygger på principen om att det är förorenaren som ska betala och därmed ansvara för att förebygga att avfall uppkommer och om avfall trots allt uppkommer, ansvara för att det förbereds för återanvändning och materialåtervinning. Det utökade producentansvaret föreslås omfatta textilier, kläder och skodon från hushåll, då hushållen står för de största konsumtionsvolymerna som i sin tur blir till avfall. I

förslaget definieras att den som sätter textil på marknaden för första gången, inklusive aktörer som säljer på digitala plattformar, ska anses som producent.

Det övergripande syftet med förslagen om minskat livsmedelsavfall är att minska miljö- och klimatpåverkan från livsmedelssektorn. Kommissionen konstaterar att livsmedelsavfallsmängderna inte minskar i den takt som krävs för att göra betydande framsteg mot det globala hållbarhetsmålet om att till 2030 halvera det globala matsvinnet (hållbarhetsmål 12.3). Kommissionen föreslår därför ett bindande mål för att driva på arbetet.

Förhandlingar mellan kommissionen och medlemsstaterna skedde under våren 2024 och ett inriktningsbeslut antogs i juni 2024. Under hösten 2024 startade trilogsamtal mellan parlamentet, rådet och kommissionen, vilka fortsatt under de första månaderna av 2025. Ambitionen är att lagförslaget ska antas under 2025.

Läs mer om förslaget här:

Uppdaterat förslag från den 7 juni 2024

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10820-2024-INIT/en/pdf>

[FAKTAPM_APP \(regeringen.se\)](#)

[Proposal for a targeted revision of the Waste Framework Directive \(europa.eu\)](#)

[EUR-Lex - 32008L0098 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#) Finns nu översatt till svenska.

Pressmeddelande 19 februari 2025: [Deal on new EU rules to reduce textile and food waste | News | European Parliament](#)

Kontaktperson: Yvonne Augustsson, textilavfall och Christina Anderzén, livsmedelsavfall

Ny EU-förordning om förpackningar och förpackningsavfall

EU Kommissionens förslag till ny EU förordning om förpackningar och förpackningsavfall som ska ersätta nuvarande förpackningsdirektiv har beslutats. Förordningen ska tillämpas från och med den 12 augusti 2026.

Initiativet till den nya förordningen utgår från de prioriteringar som tillkännages i den europeiska gröna given, den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin och ett särskilt rättsligt mandat i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall. Den nya EU-förordningen ska bidra att nå målet för den europeiska Gröna given och den nya handlingsplanen för cirkulär ekonomi genom att säkerställa att alla förpackningar på EU-marknaden är materialåtervinningsbara senast 2030 och att en större andel förpackningar också är återanvändbara. Bestämmelserna syftar bland annat till att:

- förhindra uppkomsten av och minska mängden förpackningsavfall och främja återanvändning

- se till att alla förpackningar som släpps ut på EU marknaden är materialåtervinningsbara på ett ekonomiskt lönsamt sätt senast 2030,
- öka användningen av återvunnen råvara i plastförpackningar och ersätta jungfruliga material

Förordningen innebär bland annat att förpackningar endast kommer att kunna släppas på EU:s marknad om vissa produkt- och märkningskrav uppfylls.

En viktig del är att det går från att vara ett EU-direktiv till att bli en EU-förordning. Syftet med det är att bidra till en harmoniserad inre marknad samt att minska den administrativa bördan och underlätta för ekonomiska aktörer. Den rättsliga grunden är artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Flera aktörer berörs av bestämmelserna, bland annat tillverkare, importörer, distributörer och bolag som omfattas av producentansvaret.

Mer information: Naturvårdsverkets Kundtjänst

BREF och BAT-slutsatser för deponier

Ändringsdirektiv ((EU) 2024/1785) om ändring av industriutsläppsdirektivet (IED 2010/75/EU) och deponeringsdirektivet 1999/31/EG offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning den 15 juli 2024 och trädde i kraft den 4 augusti 2024. Medlemsstaterna ska genomföra ändringarna i nationell rätt senast den 1 juli 2026. Ändringarna i deponeringsdirektivet innebär att referensdokument för bästa tillgängliga teknik (BREF) och tillhörande BAT-slutsatser enligt IED ska utarbetas.

I november 2024 kom aktiveringsbrevet för processen med att ta fram referensdokument för bästa tillgängliga teknik (BREF) och tillhörande BAT-slutsatser för deponier. Naturvårdsverket har sammansatt en nationell referensgrupp med berörda aktörer som innefattar branschorganisationer och deras medlemmar samt tillsynsmyndigheter m.fl.

Processen med att samla in de första underlagen pågår under våren 2025. Det första mötet (kick-off) med den tekniska arbetsgruppen bestående av medlemsstater, industrirepresentanter och miljöorganisationer beräknas hållas i Sevilla i oktober 2025.

Kontaktpersoner: Izabela Tyrka Pettersson och Jenny Håkansson

Revidering av direktivet för uttjänta fordon (End-of-Life Vehicles, ELV)

Den 13 juli 2023 presenterade EU-kommissionen ett förslag på en ny förordning om cirkulära krav vid design av fordon och för hantering av uttjänta fordon. Den föreslagna förordningen innebär att ELV-direktivet och 3R-typgodkännandedirektivet kommer att upphävas. Det innebär även att förordning (EU) 2018/858 om godkännande av och marknadskontroll över motorfordon och släpfordon till dessa fordon m.m. samt förordning (EU) 2019/1020 om

2025-03-17

marknadskontroll och överensstämmelse för produkter m.m. kommer att ändras. Förslaget på förordning är under förhandling inom både Rådet och Europaparlamentet.

Mer information: https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/end-life-vehicles_en

Kontaktperson: Jakob Rindegren

EU:s förordning om ekodesign för hållbara produkter (ESPR)

Förordningen (EU) 2024/1781, träde i kraft 8 juli 2024 och är ett ramverk som gör det möjligt för kommissionen att besluta om ekodesignkrav för olika slags produkter. Förordningen bygger på det befintliga ekodesigndirektivet, men utvidgas till att omfatta en större bredd av produkter och fler hållbarhetsaspekter.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401781

Förordningen är en ramlagstiftning och har ett brett omfattningsområde, bara få produktgrupper är undantagna (till exempel livsmedel och läkemedel) och gäller oberoende av företagsstorlek.

Ekodesignkrav för olika produktgrupper och mellanprodukter/material kommer att tas fram framöver i delegerade akter. En viktig komponent är krav på att tillhandahålla information via ett digitalt produktpass (DPP).

Kommissionens arbetsplan för arbete med produktspecifika akter ska tas fram senast nio månader efter att förordningen antagits, vilket innebär den 19 april 2025.

Kommissionen har, för att säkerställa att det genomförs ett korrekt samråd med alla berörda parter vid framtagande av en produktspecifik akt eller en horisontell akt, inrättat ett ekodesignforum. Forumet är en expertgrupp med ett väl avvägt och ändamålsenligt deltagande av experter som utsetts av medlemsstaterna samt andra berörda aktörer som är involverade inom olika branscher. Kommissionen har även inrättat en expertgrupp för medlemsstaterna som en undergrupp till ekodesignforumet, bestående av experter som utsetts av medlemsstaterna. Första mötet i Ekodesignforum hölls 19-21 februari 2025.

I ESPR finns även krav kopplat till osålda konsumentvaror. Företag som destruerar osålda konsumentprodukter ska årligen informera om detta på företagets egen webbsida. Dessutom ska det finnas en redogörelse som beskriver vilka åtgärder som vidtagits för att förhindra att osålda konsumentprodukter destrueras. För textil och skor gäller förbud att förstöra osålda konsumentprodukter from 19 juli 2026 för stora företag och from 19 juli 2030 för medelstora företag.

Länk till mer information se:

[Mer miljömässigt hållbara och cirkulära produkter i ESPR-förordningen \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktperson: Christina Jonsson

EU:s förordning gällande gränsöverskridande avfallstransporter

Den nya avfallstransportförordningen, ”Förordningen om gränsöverskridande transport av avfall (Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2024/1157 av den 11 april 2024 om transport av avfall, om ändring av förordningarna (EU) nr 1257/2013 och (EU) 2020/1056 och om upphävande av förordning (EG) nr 1013/2006)” trädde i kraft den 20 maj 2024.

Förordningens syften är främst att se till att avfall endast skickas till platser där det behandlas på ett miljömässigt godtagbart sätt, att stärka tillsynen och kontrollen av förordningens efterlevnad och att i ökad utsträckning stötta EU:s omställning till cirkulär ekonomi.

Även om den nya förordningen trädde i kraft den 20 maj 2024 så börjar de flesta artiklarna att tillämpas först från den 21 maj 2026 och vissa av dem ännu senare. Några viktiga förändringar:

Digitalisering för förenklad kommunikation och ökad transparens mellan myndigheter och aktörer.

All information och dokumentation som förordningen ställer krav på i anslutning till gränsöverskridande avfallstransporter ska lämnas och utbytas digitalt. EU-kommissionen kommer att tillhandahålla ett elektroniskt system för informationsutbyte, som medlemsländernas egna myndighetssystem kan ansluta till. Om inget sådant nationellt system finns, ska en webbtjänst kunna användas.

Kravet på digital kommunikation gäller alla aktörer så som myndigheter, exportörer, importörer, behandlingsanläggningar, transportörer osv och omfattar både anmälningspliktigt och informationspliktigt avfall.

Exportrestriktioner och förändrade förfaranden för avfall som transporteras ut ur EU, både till OECD-land och till länder som inte omfattas av OECD-beslutet.

Informationspliktigt avfall till tredjeland blir förbjudet för export från EU från den 21 maj 2027, om inte mottagarlandet ansökt om och godkänts av EU-kommissionen för att få bli importland. EU-kommissionen ska utfärda

en lista med godkända länder som ska ha uppnått krav på miljöriktig avfallshantering.

Mottagningsanläggningarna i berört land ska ha genomgått en revision utförd av en oberoende tredje part. Detta gäller även anläggningar i land som omfattas av OECD-beslutet.

För plastavfall gäller särskilda regler:

För export av plastavfall klassificerat med koden B3011 gäller från och med 21 maj 2026 anmälningssplikt – det gäller såväl till OECD-länder som länder utanför EU som inte omfattas av OECD-beslutet. Från och med den 21 november 2026 blir det helt förbjudet att exportera plastavfall B3011 till länder utanför EU som inte omfattas av OECD-beslutet. Länder som inte omfattas av OECD-beslutet kan dock från den 21 maj 2029 ansöka om och under vissa förutsättningar godkännas för att få importera B3011. För sådana transporter gäller i så fall, som ovan nämnts, anmälningssplikt. Förordning 1418/2007 kommer att upphöra att gälla den 21 maj 2027, samtidigt som det ovan nämnda exportförbudet till länder utanför EU som inte omfattas av OECD-beslutet börjar gälla.

Förändrade tidsgränser för hantering av anmälningar och nya krav för avfall inom EU.

Transport av avfall för bortskaffande blir förbjudet inom EU, om inte vissa förutsättningar uppfyllts. Processen för hantering av anmälningar förändras och det införs tidsgränser för när svar från både anmälare och myndigheter ska lämnas. Ett förfarande för hantering av återtag av transporter av informationspliktigt avfall som inte kunnat slutföras som tänkt, införs. Förutsättningarna för att bli en förhandsgodkänd anläggning ändras och skärps i vissa avseenden. Bland annat kommer förhandsgodkännande inte att kunna ges till anläggningar som endast lagrar avfallet i avvaktan på vidare behandling (R13). Ett antal definitioner har förtydligats och även skrivningarna i artikel 13 (generell anmälan) och artikel 17 (ändring av redan befintlig anmälan) förändras.

Ökat fokus på och insatser för att stävja illegala avfallstransporter

Ökade insatser för kontroll och samverkan på såväl nationell som EU-nivå främjas i och med den nya förordningen, bland annat genom att en grupp med fokus på samverkan om illegala avfallstransporter inrättas (Waste Enforcement Group). EU-kommissionen ges också vissa befogenheter att utföra inspektioner och vidta samordningsåtgärder avseende olagliga

transporter, samt kommer att få en roll att övervaka och kontrollera avfallsflödena ut ur EU.

Sekundärlagstiftning kommer under de kommande åren att tas fram inom ett antal områden, för det digitala systemet, för certifikat kopplat till Artikel 15 (interim), för beräkning av bankgarantier, samt ett flertal akter som kopplar till de nya exportrestriktionerna.

Länk till fulltext: [L_202401157SV.000101.fmx.xml \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:202401157SV.000101.fmx.xml)

Hösten 2024 antogs nya regler inom EU för transporter av elavfall från och med 1 januari 2025, som en följd av beslut inom Baselkonventionen i syfte att öka kontrollen av elavfall. Förändringarna innebär i stort att mer elavfall blir anmälningspliktigt.

Kontaktperson: Anna Lundmark Essen

EU-gemensamma kriterier för när avfall upphör att vara avfall (End of Waste)

Kommissionen arbetar just nu med att ta fram EU-gemensamma kriterier för när avfall upphör att vara avfall, End-of-Waste kriterier. Arbetet pågår parallellt för tre avfallsslag, plast, textil och mineralfraktioner av bygg- och rivningsavfall.

Processen med att ta fram kriterier styrs av artikel 6 i avfallsdirektivet. Kommissionens arbete innebär att JRC har fått i uppdrag att ta fram ett tekniskt förslag till kriterier för de utvalda avfallsslagen. Därefter kan Kommissionen välja att gå vidare med att ta fram lagstiftning (genomförandeakt) med kriterier för respektive avfallsslag. Arbetet befinner sig i olika skeden för de olika avfallsslagen.

Plast

JRC har publicerat en rapport med ett färdigt tekniskt förslag för plast. Rapporten finns på följande länk: [JRC Publications Repository - EU-wide end-of-waste criteria for plastic waste](#) Det nuvarande förslaget till scope gäller för mekanisk och fysikalisk återvinning.

Textil

JRC arbetar med förslaget att två uppsättningar End-of-Waste kriterier ska tas fram för textil. Dessa är:

- Textil som har förberetts för återanvändning
- Textil som har återvunnits

En workshop för intressenter hölls i februari 2025 och JRC:s förslag till kriterier har skickats ut på öppen konsultation. Sista datum för att svara på konsultationen är 11 april. JRC siktar på att ha ett färdigt tekniskt förslag till kriterier i slutet av 2025. Kontakta oss för mer information om hur svenska intressenter kan svara på konsultationen.

Mineralfraktioner av bygg- och rivningsavfall

Arbetet med att ta fram EU-gemensamma End-of-Waste kriterier för mineralfraktioner av bygg- och rivningsavfall har nyligen påbörjats av Kommissionen. JRC höll en "kick-off workshop" för detta arbete den 26 september 2024. JRC har sammanställt ett inledande bakgrundsdokument med ett första förslag till vad kriterierna ska omfatta, samt en tidplan för arbetet.

Diskussion om ett första förslag planeras på en workshop i juni 2025 och ett färdigt tekniskt förslag ska publiceras under första halvåret 2026. Därefter kan KOM välja att gå vidare med att ta fram en genomförandeakt, vilket förväntas ta ytterligare cirka ett år.

Länkar till mer information:

[End-of-waste - European Commission \(europa.eu\)](https://europa.eu)

[Bedömning av när avfall upphör att vara avfall \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktperson: Elisabeth Österwall

EU:s förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet

Under april 2022 presenterade kommissionen sitt förslag till revidering av Europaparlamentets och rådets förordning 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet (ODS-förordningen). Den nya förordningen trädde i sin helhet i kraft 11 mars 2024, Europaparlamentets och rådets förordning 2024/590 om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Det primära syftet med revideringen är att ytterligare minska utsläppen av dessa ozonnedbrytande ämnen som också är potenta växthusgaser. Ozonförordningen genomför det internationella traktatet Montrealprotokollet. I den nya förordningen har bestämmelser införts i artikel 20 så att återvinningsskyldigheten för ODS-gaser utvidgas till att omfatta skumplaster i byggavfall:

- 2. Från och med den 1 januari 2025 ska fastighetsägare och entreprenörer säkerställa att utsläpp så långt som möjligt undviks vid renovering eller rivning som inbegriper avlägsnande av skumpaneler som innehåller skumplast med ozonnedbrytande ämnen som förtecknas i bilaga I genom att skumplasten eller de ämnen som ingår i den hanteras på ett sätt som säkerställer destruktion av de ämnena. Vid återvinning av de ämnena ska återvinningen endast utföras av fysiska personer med lämpliga kvalifikationer.*
- 3. Från och med den 1 januari 2025 ska fastighetsägare och entreprenörer säkerställa att utsläpp så långt som möjligt undviks vid renovering eller rivning som inbegriper avlägsnande av skumplast i laminerade skivor som installerats i hålrum eller uppbyggda*

strukturer som innehåller ozonnedbrytande ämnen som förtecknas i bilaga I genom att skumplasten eller de ämnen som ingår i den hanteras på ett sätt som säkerställer destruktions av dessa ämnen. Vid återvinning av dessa ämnen ska återvinningen endast utföras av fysiska personer med lämpliga kvalifikationer. Om det inte är tekniskt möjligt att avlägsna den skumplast som avses i första stycket ska fastighetsägaren eller entreprenören upprätta dokumentation som styrker att avlägsnande är omöjligt i det specifika fallet. Dokumentationen ska bevaras i fem år och ska på begäran göras tillgänglig för den berörda medlemsstatens behöriga myndighet eller för kommissionen.

Kontaktperson: Gunilla Söderström

EU:s förordning om fluorerade växthusgaser

Under april 2022 presenterade kommissionen sitt förslag till revidering av Europaparlamentets och rådets förordning 517/2014 om fluorerade växthusgaser (f-gasförordningen). Den nya förordningen trädde i sin helhet i kraft 11 mars 2024, Europaparlamentets och rådets förordning 2024/573 om fluorerade växthusgaser, och är en del av den europeiska gröna given. Den reviderade förordningen är ett nyckelinstrument för att minska utsläppen av f-gaser och bidra till att EU når sitt utsläppsminskingsmål på minst 55 procent till 2030 och sitt klimatneutralitetsmål till 2050. Revideringen har också anpassats efter förutsättningarna i Montrealprotokollet och Kigalitillägget. Förordningen handlar också om att åtgärda de problem som har identifierats sedan senaste revideringen. Bland annat utvidgas återvinningsskyldigheten för F-gaser i artikel 8 till att omfatta skumplaster i byggavfall såsom sandwichpaneler och laminerade skivor när de tas bort från byggnader:

8. Från och med den 1 januari 2025 ska fastighetsägare och entreprenörer säkerställa att utsläpp så långt som möjligt undviks vid renovering eller rivning som inbegriper avlägsnande av skumpaneler som innehåller skumplast med fluorerade växthusgaser som förtecknas i bilaga I och i avsnitt 1 i bilaga II genom att skumplasten eller de gaser som ingår i den hanteras på ett sätt som säkerställer destruktions av de gaserna. Vid återvinning av de gaserna får återvinningen endast utföras av fysiska personer med lämpliga kvalifikationer.

9. Från och med den 1 januari 2025 ska fastighetsägare och entreprenörer säkerställa att utsläpp så långt som möjligt undviks vid renovering eller rivning som inbegriper avlägsnande av skumplast i laminerade skivor som installerats i hålrum eller uppbyggda strukturer som innehåller fluorerade växthusgaser som förtecknas i bilaga I och i avsnitt 1 i bilaga II genom att skumplasten eller de gaser som ingår i den hanteras på ett sätt som säkerställer destruktions av de gaserna. Vid återvinning av de gaserna får återvinningen endast utföras av fysiska personer med lämpliga kvalifikationer.

Kontaktperson: Gunilla Söderström

Internationellt plastarbete

Naturvårdsverket arbetar för att stärka regelverken kring hantering av plast och plastavfall i olika globala processer och konventioner. Det inkluderar bl.a. att stötta Regeringskansliet i förhandlingarna av det Globala avtalet mot plastföroreningar, arbete i de regionala havskonventionerna HELCOM och OSPAR, medverkan i nordiskt arbete om plast, Baselkonventionens partnerskap för plastavfall och i OECD:s arbetsgrupp för resursproduktion och avfall.

Det planerat sista förhandlingsmötet om det globala avtalet mot plastföroreningar ägde rum i november 2024, men inget avtal kunde färdigställas. Förhandlingarna fortsätter därför med ett nästa möte i första halvan av augusti 2025 vid vilket förhoppningsvis förhandlingarna kan gå i mål. Därefter räknar man med att arbetet gå in i en ny fas som är mer inriktad på detaljerna i avtalet på plats, inför implementering av avtalet i EU och nationellt. En del av avtalet berör specifikt hantering av plastavfall, i vilken EU driver att avtalet ska stärka och komplettera de regler och vägledningar som finns i Baselkonventionen. Det finns också en del som handlar om att främja och harmonisera producentansvar för plastprodukter internationellt. EU lägger stor vikt också vid uppströmsfrågor (en hållbar produktion, utfasning av problematiska produkter och kemikalier samt design) liksom vid omhändertagande av fiskeredskap och utsläpp av mikroplast.

2025 utarbetas ett program för nordiskt samarbete under perioden 2025–2027, utgående från politiska mål om hög ambitionsnivå i förhandlingar och aktivt genomförande av ett internationellt avtal mot plastföroreningar.

Kontaktperson: Staffan Andersson

Avgift på plastförpackningar som inte materialåtervinns

Naturvårdsverket har av regeringen fått i uppdrag att hantera rapportering till EU samt transfereringar av medel kopplat till avgiften på icke materialåtervunna plastförpackningar ("plastförpackningsavgiften" under [EU:s långtidsbudget \(MFF\) från 2021-2027](#)). Utgångspunkten med EU:s långtidsbudget är att finansiera en grön omställning och omstart efter pandemin – en grön återställning och att hantera bortfallet av EU-avgifter till följd av Brexit. Finansieringen sker dels via egna medel som medlemsländerna (MS) ställer till förfogande samt de medel som Kommissionen lånar upp med MS egna medel som säkerhet. Plastavgiften är en del av de så kallade egna medel som MS tillhandahåller där avgiften till EU bland annat baseras på prognoser av mängd materialåtervunna plastförpackningar. Plastavgiften trädde i kraft 1 jan 2021.

De övergripande besluten om EU:s långtidsbudget inklusive EU-förordningen om att MS ska tillgängliggöra egna medel beslutades i slutet av 2020. Mer formalia om den nya intäktskomponenten finns att läsa i regeringskansliets fakta PM 2019/20: FPM49 till Riksdagen.

Samhällsavdelningens Avfallsstatistikverksamhet, Sr, ansvarar för rapporteringsdelen av uppdraget. Finansieringsenheten, Ff, ansvarar för transaktionsdelen av uppdraget.

I april 2025 kommer EU-kommissionen och gör ett så kallat inspektionsbesök i Sverige kopplat till egna medelsavgiften på plastförpackningar som inte materialåtervinns. Detta görs i alla medlemsstaterna under en treårscykel och syftar till att säkerställa att de data som rapporteras av medlemsstaterna håller god kvalitet och är jämförbara mellan länderna.

Kontaktperson: Agnes Willén

Baselkonventionen

Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande avfallstransporter och omhändertagande av farligt avfall är det viktigaste och mest omfattande internationella avtalet om avfall. Det övergripande målet är att skydda människors hälsa och miljö, genom kontroll och miljömässig hantering av gränsöverskridande avfallstransporter. Förberedelser pågår inför Baselkonventionens 17:e partsmöte 28 april – 9 maj 2025 i Geneve. Inom konventionsarbetet fortgår arbetet med olika tekniska vägledning, bland annat uppdatering av vägledning kring blybatteriavfall samt en ny vägledning för övriga batterier, som bland annat kommer att inkludera litium-jon batterier. För att anpassa konventionen till teknisk utveckling och utvecklat kunskapsläge genomförs även en översyn för att förtydliga vilka avfallsströmmar, och vilka behandlings- och bortskaffningsmetoder som kan behöva läggas till i konventionen. Arbetet pågår även med att utveckla anmälnings- och kontrollförfarande vid gränsöverskridande avfallstransporter, de så kallade PIC-förfarandet.

EU och dess medlemsstater vill vidareutveckla och förstärka genomförandet av Baselkonventionen och arbetar för att:

- vidareutveckla och anpassa Baselkonventionen (BC) för att möta dagens globala utmaningar med avfall, t.ex. POPs-, textil-, plast-, batteri- och elektronikavfall,
- BC tydligare ska styra mot en mer hållbar hantering och bättre kontroll av gränsöverskridande transport av avfall, med särskilt fokus på att utveckla konventionen för att säkerställa att avfallsutmaningar inte exporteras till tredje länder som inte har möjlighet att ta omhand avfallet på ett säkert sätt för människors hälsa och miljön,
- stärka BC genomförande och skydda utsatta parter och förhindra illegala transporter bl.a. genom tekniska vägledningar och förtydligande av tolkningar av vissa rättsliga termer.

Länk till mer information:

[Baselkonventionen – om gränsöverskridande transporter av avfall \(naturvardsverket.se\)](#)

Kontaktperson: Agnes Andersson

EU:s miljöavtryck – Product/Organisation Environmental Footprint (PEF/OEF)

EU:s miljöavtrycksmetod utvecklades under dess pilotfas 2013–2018 och har fortsatt att utvecklas under övergångsfasen som tog vid 2019. Metoden utvecklas fortfarande, men implementering har även inletts. Den första lagstiftning som antagits och som refererar till PEF är batteriförordningen. Här ställs krav på deklARATION av koldioxidavtryck (carbon footprint), vilket regleras i delegerade akter som är under framtagande. Koldioxidavtryck enligt PEF har även föreslagits i produktförordningen för solceller under tidigare ekodesigndirektivet (nu ekodesignförordningen för hållbara produkter (ESPR), produktförordningen förhandlas fortfarande. Inom ESPR finns möjligheten att reglera miljö- eller koldioxidavtryck i enlighet med PEF.

Naturvårdsverket är aktiva i miljöavtrycksarbetet, framför allt via Swedish Life Cycle Centers PEF-expertgrupp samt inom Nordic Product Policy group (NPP). Naturvårdsverket sitter också med i Kommissionens expertgrupp för cirkulär ekonomi, hållbar konsumtion och produktion (CE/SCP), och expertgruppen för miljöavtryck (EF steering group) samt den tekniska rådgivningsgruppen (TAB).

Naturvårdsverket och Svenskt Näringsliv driver sedan 2011 ett projekt för bättre samverkan i EU-frågor. Inom det finns Samverkansgruppen för resurseffektivitet och produktpolicy, REP, (tidigare ARM), som följer Kommissionens arbete.

Kommissionen om miljöavtryck:

[Environmental Footprint Methods \(europa.eu\)](#)

Swedish Life Cycle Centers expertgrupp om miljöavtryck:

[Environmental Footprint Expert Group | Swedish Life Cycle Center](#)

Kontaktperson: Björn Spak

Europeiska miljöbyråns arbete med Cirkulär ekonomi och materialanvändning

Cirkulär ekonomi och hållbart och resurseffektivitet är nyckelområden för att minska miljöeffekter från produktions- och konsumtionssystemen i Europa. I EEA-gruppen för Cirkulär ekonomi och materialanvändning kommer EEA och EEA:s

medlemsländer att samarbeta kring att förbättra kunskapsläget och övervakningen av omställningen till en cirkulär och resurseffektiv ekonomi genom ett systemperspektiv och olika metoder och analytiska tillvägagångssätt bland annat som en del av uppföljning av den europeiska gröna given.

Överordnad EEA-grupp: Circular economy and resource use

Kontaktperson: Christina Jonsson (nationell gruppledare)

Tematiska grupper:

1. Circular economy monitoring

Kontaktperson: Christina Anderzén och Ida Björkefall

2. Waste prevention and management

Kontaktpersoner: Christina Jonsson och Fredrik Khayati

3. Sustainable production and consumption/key product value chains

Kontaktperson: Fredrik Khayati

4. Material flows and resource use/efficiency

Kontaktpersoner: Björn Spak och Christina Anderzén

Nya rapporter från EEA:

[Accelerating the circular economy in Europe — European Environment Agency \(europa.eu\)](https://europea.eu)

[The destruction of returned and unsold textiles in Europe's circular economy — European Environment Agency \(europa.eu\)](https://europea.eu)

[Capturing the climate change mitigation benefits of circular economy and waste sector policies and measures — European Environment Agency \(europa.eu\)](https://europea.eu)

Rapportering om återanvändning till EU-kommissionen

Naturvårdsverket ska samla in och rapportera kvantitativa och kvalitativa uppgifter om återanvändning för året från och med referensår 2021 till EU-kommissionen. Enligt avfallsdirektivet 2008/98/EG ska alla EU:s medlemsstater vidta lämpliga åtgärder för att främja återanvändning av produkter och förberedelse för återanvändning, framför allt genom att främja inrättande av och stöd till nätverk för återanvändning och reparation samt användning av ekonomiska styrmedel, upphandlingskriterier, kvantitativa mål eller andra åtgärder. Medlemsstaterna ska även övervaka och bedöma genomförandet av åtgärderna genom att mäta återanvändningen.

I syfte att övervaka återanvändningen och för att öka kunskapen om återanvändningsinsatser har EU-kommissionen beslutat om metod och format för

Rapportering om återanvändning till EU-kommissionen hur medlemsländerna ska rapportera om återanvändning, både vad gäller kvalitativa och kvantitativa uppgifter enligt genomförandebeslut (EU) 2021/19.

Första rapporteringen gjordes 30 juni 2023 och därefter ska kvalitativa uppgifter rapporteras varje år och kvantitativa uppgifter vart tredje år.

Offentliga myndigheter kan rapportera insatser för ökad återanvändning som vidtagits för 2023 på Naturvårdsverkets webbsida [här](#).

Förutom att rapportera in till EU-KOM (EEA) arbetar Naturvårdsverket med att dela ett urval av inkomna initiativ i den kvalitativa rapportering som goda exempel och inspiration via [nyhetsbrevet Hållbart](#).

Kontaktperson: Fredrik Khayati (Kvantitativa uppgifter) och Yvonne Augustsson (kvalitativa uppgifter)

Kritiska råmaterialakten (Critical Raw Materials Act, CRMA)

Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial, den så kallade kritiska råmaterialakten, trädde i kraft den 23 maj 2024. Förordningen listar metaller och mineral som bedöms som kritiska för EU på grund av dessa råmaterials stora ekonomiska betydelse och att råmaterialförsörjningen förknippas med hög risk för störningar. Flera metaller och mineral klassas även som strategiska för EU då de ingår i nyckelteknologier för den gröna och digitala omställningen samt för rymd- och försvarsindustrier. Förordningen innehåller riktmärken för utvinnings-, förädlings- och materialåtervinningskapacitet inom EU samt ett riktmärke för importberoende från tredjeland. För att nå dessa riktmärken och för att säkerställa tillgång till en trygg och hållbar försörjning av kritiska och strategiska råmaterial innehåller förordningen olika typer av åtgärder. Vissa åtgärder syftar till att stärka kapaciteten i de olika leden och till att diversifiera försörjningen av strategiska råmaterial, andra till att stärka EU:s ekonomiska resiliens. Flertalet åtgärder syftar till ökad hållbarhet och cirkulär ekonomi för att säkerställa en hög grad av miljöskydd.

[Critical raw materials - European Commission \(europa.eu\)](#)

Kontaktpersoner: Sara Nordström och Daniel Berlin

FN:s internationella resurspanel (IRP)

IRP tillkom 2007 för att bistå beslutsfattare och andra intressenter med vetenskapliga bedömningar om resursanvändning och dess miljöpåverkan. Panelen är för frågor om naturresurser vad IPCC är för klimatfrågan och IPBES är för frågor om biologisk mångfald och ekosystemtjänster. IRP består av experter från ledande institutioner i världen som fokuserar på god naturresurshantering som en

förutsättning för hållbarhetsomställningen. Anders Wijkman deltar som ende svensk i panelen och agerar som vetenskaplig rådgivare i likhet med övriga panelmedlemmar. IRP stöds av en styrkommitté bestående av representanter från Europeiska kommissionen, UNEP och ett trettiotal länder, varav tio från Europa. Sverige valdes in i maj 2015 och representeras sedan hösten 2022 av Naturvårdsverket.

Under FN:s miljöförsamlings sjätte sammankomst (UNEA-6) släppte IRP en ny version av flaggskeppsrapporten Global Resources Outlook. Rapporten visar på resursfrågans betydelse för att nå Agenda 2030 och andra multilaterala överenskommelser. Den snabbt ökade användningen av naturresurser är den främsta drivkraften bakom klimatförändringarna, förlusten av biologisk mångfald, vattenförsörjningskrisen och olika luftburna föroreningar.

Globalt orsakar utvinningen och förädlingen av naturresurser (fossila bränslen, metaller, mineral och biomassa) över 90% av vattenbristen, mer än 55% av växthusgasutsläppen och upp till 40% av föroreningarna från luftburna partiklar. Över 90% av den globala förlusten av biologisk mångfald på land härleds specifikt till jord- och skogsbruket. Trenden är att de ökande uttagen av naturresurser leder till en alltmer negativ påverkan på både klimat och ekosystem över tid.

Mer information: <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/cirkular-ekonomi/aktuellt/fns-internationella-resurspanel-slapper-flaggskeppsrapport/>

Kontaktperson: Daniel Berlin

Naturvårdsverkets samarbete med Ukraina på avfallsområdet

Naturvårdsverket har fått beviljat stöd från SIDA för ett projekt som fokuserar på tre huvudområden:

- Stärkt institutionell kapacitet hos Ukrainas miljö- och naturresurs ministerie för EU-tillnärmning inom miljöområdet (inklusive avfall)
- Stärkt förmåga till beslutsfattande och policyutveckling inom avfallsområdet i linje med EU:s ramdirektiv för avfall och deponier samt i linje med Minamata- och Stockholmskonventionerna inom främst bygg- och rivningsavfall, farligt avfall och deponier
- Stärkt genomförande av Ukrainas nationella avfallsplan

Projektet beviljades i september 2024 och kommer att löpa under tre år.

Naturvårdsverket samarbetar även med andra SIDA-finansierade projekt inom avfallsområdet.

Kontaktperson: AnnaKarin Lindberg

PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG

Regeringsuppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet

Regeringen har givit Naturvårdsverket och nio andra myndigheter i uppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet. Naturvårdsverket samordnar uppdraget och de nio andra myndigheterna är Kustbevakningen, Polismyndigheten, Tullverket, Åklagarmyndigheten samt länsstyrelserna i Gävleborgs, Norrbottens, Stockholms, Skåne och Västra Götalands län.

Uppdraget baseras på den skrivelse med lägesbild och åtgärdsförslag för att motverka avfallsbrott som Naturvårdsverket och de nio andra myndigheter lämnade till regeringen den 7 mars 2022. I skrivelsen beskrev myndigheterna brister i samverkan kring avfallsbrott. Uppdraget ska delredovisas årligen fram till att det slutredovisas senast den 1 mars 2026. Den senaste delredovisningen lämnades till regeringen den 27 februari 2025.

Utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet (naturvardsverket.se)

Kontaktperson: Erik Stigell

Regeringsuppdrag Lämna förslag till kompletteringar av EU:s förpackningsförordning i svensk rätt

Naturvårdsverket fick i början av 2025 i uppdrag att föreslå hur det svenska regelverket ska kompletteras avseende, och i övrigt anpassas till, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 av den 19 december 2024 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG (EU:s förpackningsförordning).

Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 1 december 2025, när det gäller de artiklar som ska börja tillämpas senast tre år från förordningens ikraftträdande. Delredovisningen kan även omfatta förslag kopplade till artiklar som ska börja

tillämpas senare, om myndigheten gör bedömningen att det är nödvändigt. Därutöver ska de artiklar som ska börja tillämpas senare än tre år från ikraftträdandet delredovisas senast den 1 december 2026. Artikel 29.15-29.16, 33.6, 43.4, 43.5, 43.7 och 43.8 får redovisas senast 1 juni 2027.

Kontaktperson: Emma Mogren

Regeringsuppdrag Genomföra EU:s reviderade avfallstransportförordning

Naturvårdsverket fick i maj 2024 ett uppdrag att analysera och föreslå nödvändiga åtgärder och regeländringar till följd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1157. Förutom att föreslå de författningsändringar som krävs ska Naturvårdsverket också beskriva konsekvenserna av den nya förordningen i fråga om införsel av farligt avfall avsett för deponering t.ex. asbestavfall.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Klimat och näringslivsdepartementet) senast den 31 maj 2025.

Kontaktperson: Anna Lundmark Essen

Regeringsuppdrag om riktlinjer för resurseffektiv hantering av schaktmassor

Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att ta fram riktlinjer för hantering av schaktmassor och bergmaterial som innehåller miljö- och hälsoskadliga ämnen som arsenik och sulfid. Syftet är att minimera miljö- och hälsorisker vid användning av sådant material, som kan uppstå vid sprängning och schaktning i samband med bygg- och infrastrukturprojekt. Mer information finns här: [Riktlinjer för resurseffektiv hantering av schaktmassor](#)

Kontaktperson: Annemay Ek och Oskar Adenfelt, projektledare.

NYLIGEN REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG

Förberedande kartläggning inför genomförandet av EU:s förpackningsförordning

Naturvårdsverket har haft i uppdrag att redovisa en förberedande kartläggning inför genomförandet avseende Europaparlamentets och rådets kommande förordning om förpackningar och förpackningsavfall.

I uppdraget har Naturvårdsverket identifierat områden som innebär särskilda svårigheter i genomförandet av de nya bestämmelserna. Naturvårdsverket har inom uppdraget inhämtat synpunkter från berörda aktörer för att identifierat bestämmelser som kan få betydande konsekvenser för svenska förhållanden och svenska företag. Naturvårdsverket har även beaktat hur överimplementering kan undvikas. Det gäller för de bestämmelserna i PPWR som ger medlemsstater stort handlingsutrymme. I dessa sammanhang är det viktigt med väl genomförda utredningar och konsekvensanalyser för att undvika överimplementering.

[Förberedande kartläggning inför genomförandet av EU:s förpackningsförordning](#)

Kontaktpersoner: Petra Selander och Magdalena Salomonsson

Förslag på författningsändringar för att genomföra EU:s reviderade F-gasförordning och ozonförordning

Naturvårdsverket har föreslagit nödvändiga författningsändringar till följd av EU:s reviderade förordningar om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen. I uppdraget har Naturvårdsverket även analyserat vilka ytterligare kostnadseffektiva åtgärder som kan vidtas för att snabba på utfasningen av F-gaser i Sverige och bidra till klimatmålen och att Sveriges åtaganden gentemot EU nås. Uppdraget redovisades till Klimat- och näringslivsdepartementet den 30 september 2024.

Mer information om uppdraget och redovisningen finns här

[Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade förordningar om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen \(naturvardsverket.se\)](#)

Kontaktperson: Johanna Enberg

Regeringsuppdrag rätt plast på rätt plats

Naturvårdsverket har haft i uppdrag att arbeta för att främja omställningen av plast i en cirkulär ekonomi. I uppdraget ingick att kartlägga och analysera vilka typer av plast som är lämpliga för vilka användningar för att uppnå cirkulära flöden samt att analysera och föreslå ytterligare styrmedel för att främja omställningen till en cirkulär ekonomi. Uppdraget innefattade även att föreslå metoder för att följa plastflöden samt att undersöka för vilka avfallsströmmar av plast som det är lämpligt att ställa högre krav om utsortering.

Uppdraget gavs i regleringsbrevet för 2022 och syftade till att främja omställningen av plast i en cirkulär ekonomi och bidra till målet om att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland.

Den del av uppdraget som handlade om krav på utsortering delredovisades den 27 oktober 2023 tillsammans med redovisning av regeringsuppdraget Åtgärder för att öka materialåtervinningen av avfall. I redovisningen föreslås bland annat krav på ökad utsortering och separat insamling av papper, plast, metall och glas.

[Åtgärder för att öka materialåtervinningen av avfall \(pdf\)](#)

Uppdraget delredovisades i december 2023 och slutredovisades till Klimat- och näringslivsdepartementet den 14 mars 2024. Slutredovisningen omfattar resultatet av dels att kartlägga och analysera vilka typer av plast som är lämpliga för vilka användningar för att uppnå cirkulära flöden, dels att analysera och föreslå ytterligare styrmedel för att främja omställningen till en cirkulär ekonomi.

[Rätt plast på rätt plats \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktperson: Sara Nilsson, projektledare

Regeringsuppdrag om beräkning av kostnader för att transportera bort och behandla avfall från engångsplast

Naturvårdsverket har haft i uppdrag att analysera hur produktavgiften enligt förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter ska beräknas när det gäller kostnader för att transportera bort och behandla engångsplastprodukter som städats upp. Myndigheten föreslår att kommunernas kostnader för transport och behandling ska beräknas med avseende på de avgiftsbelagda produktkategoriernas viktandel i skräpmätningen. Vidare har Naturvårdsverket analyserat hur beräkningen av produktavgiftens storlek ska genomföras. Myndigheten föreslår att beräkningen i det sista steget ska göras på antal produkter som en producent släppt ut på den svenska marknaden.

Uppdraget redovisades till Klimat och näringslivsdepartementet den 11 oktober 2024.

Kontaktperson: Petra Selander

FÖRORDNINGAR; FÖRESKRIFTER OCH VÄGLEDNING (pågående och nyligen avslutat)

Ny förordning om producentansvar för däck

Regeringen har beslutat om en ny förordning om producentansvar för däck. Förordningen trädde i kraft den 1 jan 2024. Förordningen innehåller nya bestämmelser som innebär förändringar för både nya och befintliga aktörer inom producentansvaret. Svensk Däckåtervinning AB är från den 1 januari 2024 godkänd producentansvarsorganisation för producentansvar däck, och från den 1 januari 2025 är även Colmec AB godkänd producentansvarsorganisation inom samma producentansvar

Mer information: <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-dack/#E1589877708> Mer information: Naturvårdsverkets Kundtjänst

Ny förordning om producentansvar för fiskeredskap

Regeringen har beslutat om en ny förordning om producentansvar för fiskeredskap. Förordningen trädde i kraft den 1 januari 2023 men vissa bestämmelser tillämpas senare. Från och med 1 januari 2025 ska separat insamling av fiskeredskap påbörjas utifrån förordningen. Kommunerna ska samla in fiskeredskap som är kommunalt avfall samt transportera fiskeredskap från mottagningsanordningar i hamnar utifrån bestämmelser i avfallsförordningen som börjar gälla 1 januari 2025. Förordningen innehåller nya bestämmelser som innebär förändringar för både nya och befintliga aktörer inom producentansvaret.

Mer information: [Producentansvar för fiskeredskap \(naturvardsverket.se\)](https://www.naturvardsverket.se/producentansvar-for-fiskeredskap)

Mer information: Naturvårdsverkets kundtjänst

Föreskrifter om fastställande av produktavgiftens storlek

Från år 2024 ska producenter som sätter vissa engångsprodukter av plast börja betala produktavgifter för att vara med och finansiera vissa delar av kommunens städkostnader.

Naturvårdsverket fastställer produktavgiftens storlek per produktkategori i föreskrifter. För att fastställa produktavgiften anger förordningen om nedskräpningsavgifter (2021:1002) hur storleken på avgiften ska beräknas samt när underlag till uträkningen senast ska lämnas till Naturvårdsverket. Framtagandet av produktavgiften består av fem delmoment:

1. Kommuners inrapporterar städkostnader (28§)
2. Granskning samt fastställande av kommunens städkostnader (13§)
3. Nationell skräpmätning (31§)
4. Producenters inrapporterade uppgifter (15§ samt 8§)
5. Beräkning av produktavgiften

För mer information om produktavgiften samt vilka producenter som berörs: [Nedskräpningsavgifter för vissa producenter \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktperson: Naturvårdsverkets kundtjänst

Föreskrifter om avgifter för kommuners kostnader för insamling av fiskeredskap

Förordning (2021:1001) om producentansvar för fiskeredskap anger att kommunerna, från 2025, ett nytt utökat ansvar för insamling och transport av avfall som utgör fiskeredskap. Kommunerna har i detta rätt till ersättning från de delar som kommunerna har ansvar. Ersättningens storlek bestäms i Naturvårdsverkets föreskrifter.

Finansieringen ska ske av den eller de producentansvarsorganisationer för fiskeredskap som är anmälda till Naturvårdsverket. Från 2025 ska producentansvarsorganisationer betala en avgift som ska täcka kommunernas kostnader för kommunernas åliggande. Producentansvarsorganisationen betalar ersättning till kommunerna som i sin tur får avgifter från anslutna producenter.

För mer information om producentansvar fiskeredskap: [Producentansvar fiskeredskap](#)

Kontaktperson: Naturvårdsverkets kundtjänst

Översyn av föreskrifterna (2004:4) om organiskt avfall och brännbart avfall

Ett förslag till uppdaterade föreskrifter om deponering av organiskt avfall och brännbart avfall (tidigare 2004:4) var på remiss under 2024. Förslaget som bland annat innehåller förenklingar vad gäller dispensgrunder och uppdaterade hänvisningar till annan lagstiftning och standarder, har nu anmälts och mottagits av kommissionen i enlighet med förordning (1994:2029) om tekniska regler. Den initiala frysningsperioden då författningen inte kan antas löpte till januari 2025. Då inga ytterligare synpunkter inkommit arbetar Naturvårdsverket nu vidare med att färdigställa föreskrifterna.

Kontaktperson: Jenny Håkansson

Vägledning om masshantering och återvinning av avfall i anläggningsarbeten

Naturvårdsverkets handbok 2010:1 om återvinning av avfall i anläggningsarbeten innehåller vägledning kring vilken återvinning som utgör mindre än ringa risk för förorening och som därmed varken är anmälnings- eller tillståndspliktig, det vill säga U-verksamhet. Handboken publicerades 2010. Den har därefter utvärderats och en etappvis översyn av den har pågått. Syftet med översynen är bland annat att uppdatera handboken i de delar som inte längre är aktuella samt att ta fram mer vägledning inom detta område.

Naturvårdsverket publicerar löpande information samt ny vägledning på denna sida:

[Masshantering och användning av massor i anläggningsarbete \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

En vägledning om riskbedömning kommer att publiceras under våren 2025.

Under mars - september 2025 pågår en tillsynskampanj om masshantering. Information till de tillsynsmyndigheter som har möjlighet att delta i denna kampanj finns att få på forumet för tillsynsstrategin:

[Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktpersoner: Kristina Widenberg och Mats Fröberg

Vägledning om engångsplast

Naturvårdsverket har tagit fram vägledning i form av frågor och svar kring reglerna i engångsplast.

Länk till vägledning: [Nya krav för engångsplast \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Vägledning för kravet om att erbjuda återanvändbara muggar och lådor:

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/plast/erbjuda-servering-i-ateranvandbara-muggar-och-matlador/>.

Kontaktperson: Naturvårdsverkets kundtjänst

Ny nationell avfallsplan och avfallsförebyggande programmet

Enligt 9 kap. 11 § i avfallsförordningen har Naturvårdsverket ansvar för att se till att det finns en nationell avfallsplan och ett program för att förebygga uppkomsten av avfall som uppfyller kraven i artiklarna 28 och 30 i direktiv 2008/98/EG (avfallsdirektivet). Vart sjätte år ska den nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet utvärderas och revideras vid behov.

Sveriges nya nationella avfallsplan ”Avfall i ett cirkulärt samhälle” och avfallsförebyggande program ”Ett cirkulärt Sverige tänker efter – före!” började gälla den 31 oktober 2024.

I det nya avfallsförebyggande programmet för 2024–2030 finns samlad information om varför Sverige behöver förebygga avfall, om hinder och åtgärder samt åtgärdsförslag på vad olika samhällsaktörer kan göra. Det avfallsförebyggande programmet innehåller fördjupningar i ett antal olika material- och produktströmmar. Programmet understryker vikten av att samtliga aktörer genomför insatser och medverkar till lösningen. Alla kan och behöver bidra till ett samhälle med resurseffektiva och giftfria kretslopp som medför att både resursuttag, nykonsumtion och avfallsvolymerna minskar.

Ett cirkulärt Sverige tänker efter – före!

I den nya avfallsplanen för 2024–2030 finns samlad information om hur Sverige ligger till på avfallsområdet, om hinder och utmaningar samt åtgärdsförslag på vad olika samhällsaktörer kan göra. Avfallsplanen innehåller även kunskap om miljöpåverkan, behandlingsmetoder och tvärgående ämnen så som gränsöverskridande transporter, och beredskap. I arbetet har ett antal avfallsströmmar identifierats som extra aktuella att fokusera på; bygg- och rivningsavfall, förpackningsavfall, bioavfall, textilavfall, möbelavfall, elektronikavfall, batteriavfall, avfall som innehåller kritiska råmaterial, plastavfall, uttjänta fordon och kommunalt avfall.

Avfall i ett cirkulärt samhälle

Inom arbetet med avfallsförebyggande programmet och den nationella avfallsplanen har en lista tagits fram med åtgärder som olika aktörer kan göra för att minska mängden avfall och klättra uppåt i avfallshierarkin.

Åtgärdslista för avfallsförebyggande program och nationell avfallsplan

Kontaktpersoner: Christina Jonsson, Jenny Håkansson och Yvonne Augustsson

Vägledning om bygg- och rivningsavfall

Naturvårdsverket har reviderat vägledningen om bygg- och rivningsavfall. Syftet är att tydliggöra de regler och krav som träffar de olika målgrupperna. Den nya vägledningen är uppdelad i en tillsynsvägledning riktad till tillsynsmyndigheter och en informationssida som riktar sig till verksamhetsutövare inom bygg- och rivningsbranschen och privatpersoner. Vägledningen innehåller bland annat information om krav på utsortering och insamling, ansvar och roller samt information om regler och ansvarsfrågor vid hantering av bygg- och rivningsavfall.

[Hantering av bygg- och rivningsavfall](#)

[Tillsyn av bygg- och rivningsavfall](#)

Kontaktpersoner: Malin Söderlund och Marcus Wisting

Vägledning om biologisk behandling

Under 2025 kommer Naturvårdsverket att ta fram ny vägledning om biologisk behandling som kommer att ersätta "Allmänna råd till 2 kap. 3 § miljöbalken (1998:808) om metoder för yrkesmässig lagring, rötning och kompostering av avfall" med tillhörande handbok som därmed upphör att gälla.

Vägledningen riktar sig främst mot tillsynsmyndigheter som bedriver tillsyn gentemot den här typen av anläggningar.

Kontaktpersoner: Milla Sundström och Marcus Wisting

Avfallsanläggningar

Under 2025 kommer Naturvårdsverket att ta fram en vägledning kring hur man kan bedriva tillsyn på avfallsanläggningar. Vägledningen kommer att fokusera på kravställning kopplat till brandskydd inom avfallsverksamheter

Insatsen riktar sig till tillsynsmyndigheter på kommun och länsstyrelse som bedriver tillsyn över avfallsanläggningar enligt miljöbalken.

Kontaktperson: Marcus Wisting

Vägledning om krav på separat utsortering av textilavfall

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Kommunerna ska ansvara för att samla in och behandla textilavfall som är kommunalt avfall. De ansvarar även för informationsinsatser kopplat till de nya kraven.

Verksamheter som har kommunalt avfall som lämnas till den kommunala avfallshanteringen.

2025-03-17

Verksamheter som exempelvis tillverkare av textilprodukter eller grossister, som har sådant textilavfall som inte är kommunalt avfall och själva ska själva ansvara för att textilavfall som uppstår i den egna verksamheten sorteras ut, samlas in och lämnas till behandlingsanläggning.

Syftet med det nya insamlingskravet är att skapa en mer cirkulär hantering av textilavfallet, det vill säga samla in, sortera och tillgängliggöra materialet på marknaden efter förberedelse för återanvändning och materialåtervinning.

Miljönyttan med att använda textilavfallet som en resurs är stor jämfört med att låta avfallet gå till energiåtervinning som tidigare.

Vägledning finns här: [Krav på separat insamling av textilavfall](#) (uppdateras kontinuerligt)

Kontaktperson: Yvonne Augustsson

ÖVRIGT

Aktuell avfallsstatistik

Naturvårdsverket är ansvarig myndighet för den nationella avfallsstatistiken och flera statistikprodukter har publicerats under 2024, för dataår 2022 eller 2023.

Avfall i Sverige 2022 som baseras på den officiella statistiken över uppkommet och behandlat avfall i Sverige.

[Avfallsmängder i Sverige \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

[Avfallsbehandling i Sverige \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

[Avfall i Sverige 2022 \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se) Statistiken publiceras också på Statistikmyndigheten SCB hemsida [Avfall, uppkommet och behandlat \(scb.se\)](https://scb.se)

Utifrån den nationella statistiken har mer detaljerad information sammanställts för Byggbranschen och Tjänstebranscherna.

[Statistikblad avfall: Byggbranschen \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

[Statistikblad avfall: Tjänstebranscherna \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Statistik över uppkommen mängd livsmedelsavfall längs livsmedelskedjan.

[Livsmedelsavfall i Sverige \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

[Livsmedelsavfall i Sverige 2022 \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Sveriges återvinning av förpackningar med sammanställning av statistik över mängden förpackningar som sätts på marknaden i Sverige, samt mängden förpackningsavfall som genereras och hur detta behandlas.

[Förpackningar och förpackningsavfall \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

[Sveriges återvinning av förpackningar 2023 \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Statistik över materialåtervinning av kommunalt avfall

[Kommunalt avfall \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

[Kommunalt avfall 2023 \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Statistik för förbrukning av plastbärkassar tas fram varje år, och de senaste uppgifterna finns på webben:

[Förbrukning av plastbärkassar i Sverige \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Statistiken över återvinning av däck i Sverige har fått en egen webbsida:

[Återvinning av däck i Sverige \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Avfallsstatistik används även för uppföljning av flera etappmål för ökad materialåtervinning och avfallsförebyggande arbete inom miljömålssystemet. Senaste uppföljningen finns nu publicerad på [Miljömålen \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se).

Kontaktperson: Agnes Willén

Nationell skräpmätning

Naturvårdsverket har under 2023 genomfört en nationell skräpmätning. Resultatet visar att engångsprodukter, och främst plast dominerar skräpet som slängs. Det vanligaste skräpet är cigarettfimpar.

Vanligaste skräpet

1. Fimpar, 48 procent
2. Portionssnus, 17 procent
3. Engångsplast (exklusive fimpar), 15 procent

(mätt i antal, i procent av totala mängden skräp)

De nationella skräpmätningarna är något som Naturvårdsverkets ska genomföra kontinuerligt. Skräpmätningarna ska genomföras vartannat år och nästa mätning sker 2025. Skräpet mättes i 40 slumpvis utvalda kommuner i Sverige under 16 veckor totalt. Mätningarna gjordes i centralorten i kommunen, som ofta också är den största orten i kommunen. Utifrån mätningarna har ett medelvärde beräknats som sedan antas gälla för hela Sverige.

Resultatet från skräpmätningarna ska, tillsammans med kostnader som kommunerna rapporterar för uppstädning av skräpet, användas i arbetet med nedskräpningsavgifterna som producenter av vissa engångsplastprodukter ska betala. Resultatet från skräpmätningarna ska även användas för att följa upp målen om minskad nedskräpning.

Mer information: [Nationell skräpmätning \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontakt: Petra Selander

Dialog för en hållbar textil värdekedja

Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen driver sedan 2017 *Dialog för en hållbar textil värdekedja med fokus på miljö och kemikalier* (Textildialogen).

Textildialogerna genomförs i samarbete med aktörer från hela den textila värdekedjan som textil- och modeföretag, branschorganisationer, innovations- och utbildningsaktörer, forskare, frivilligorganisationer, andrahandsaktörer, avfallshanterare, återvinnare samt kommunföreträdare och andra myndigheter.

- Den 7 november 2023 hölls senaste Textildialog på temat: **Textil – ett område i förändring**. Ta del av dokumentationen (presentationer och spellista) från detta möte och tidigare Textildialoger här: [Dialog för en hållbar textil värdekedja \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se).

Nästa Textildialog planeras under 2025. Mer information kommer.

Kontaktperson: Yvonne Augustsson

Nationell platsamordning

Nationell platsamordning ska vara en drivande och samlande kraft i Sveriges arbete med att nå en hållbar plastanvändning. Naturvårdsverket har samordningsansvaret och ska samla in och förmedla kunskap samt främja dialog och samverkan mellan alla berörda aktörer.

Nationell platsamordning ordnar webinarier, samverkansforum så som arbetsgrupper och sammanställer kunskap. Vi har också tagit fram en färdplan för hållbar plastanvändning.

Länk till mer information:

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/nationell-samordning-for-en-hallbar-plastanvandning>

Gå också gärna in och anmäl dig för utskick, deltagande etc:

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/nationell-samordning-for-en-hallbar-plastanvandning/delta-i-platsamordningen/#:~:text=Du%20kan%20delta%20i%20platsamordningen,saml a%20in%20och%20sprida%20kunskap> .

Vad som är på gång inom plast hittar du här:

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/>

Naturvårdsverket ska även redovisa hur myndigheten har arbetat för att fsa ut fossil plast, exempelvis genom den nationella platsamordningen.

Under 2024 tog vi fram illustrationer av framtidsbilder hur en hållbar plastanvändning kan se ut.

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/framtidsbilder-plast/>

Under våren 2025 kommer vi publicera en ny kartläggning över plastflödena i Sverige.

Kontaktperson: Åsa Stenmarck

Forskningsmedel om avloppsvatten och övergödning

Naturvårdsverket har finansierat fyra syntesanalyser som sammanfattade och analyserade det befintliga kunskapsläge och kunskapsbehov inom delar av avloppsvatten. Projekten var inriktade på tre områden: Avloppsvatten som resurs, där två syntesarbeten nyligen avslutades. Ett syntesarbete var inom området hållbara material i markbaserade avloppsanläggningar, och ett inom området övergödning i kust och hav i Bottniska viken. Fyra rapporter har publicerats under 2024 och 2025.

Länk till mer information och resultat: [Synteser om avloppsvatten och övergödning](#)

Kontaktperson: Karin Hansen.

RE:Source - strategiskt innovationsprogram (SIP)

RE:Source är en nationell branschöverskridande innovationsarena, en mötesplats för en mängd aktörer inom svensk industri, avfallshantering och forskning.

Regeringen har gett Vinnova, Energimyndigheten och Formas i uppdrag att satsa på strategiska innovationsområden. Där får företag, myndigheter samt universitet och högskolor ökad möjlighet att samverka inom områden som är strategiskt viktiga för Sveriges internationella konkurrenskraft, och för att skapa hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar.

Visionen för RE:Source är att Sverige ska bli världsledande på att minimera och nyttiggöra avfall.

Se hemsidan och anmäl er till nyhetsbrev:

[Hem - RE:Source \(resource-sip.se\)](https://resource-sip.se)